

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ГОЛОВНИХ ПОДІЙ
У СФЕРІ ОСВІТИ, НАУКИ Й КУЛЬТУРИ, ОПРИЛЮДНЕНИХ
ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ УКРАЇНИ**

у листопаді – грудні 2015 р.

Укладач:

Годецька Т. І.
*науковий співробітник відділу наукової
реферативної та аналітичної
інформації у сфері освіти
ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського*

У листопаді-грудні 2015 р. національними засобами масової інформації було оприлюднено актуальну й важливу інформацію у сфері освіти, науки й культури.

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

За матеріалами:

*- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 44-45 (1453)*

9 листопада 2015 року, с. 6;

-офіційної веб-сторінки

БПП «Солідарність»

http://solydarnist.org/?page_id=201

5 листопада на засіданні профільного парламентського комітету, яке зібрало півтори сотні фахівців у сфері професійної освіти, обговорення законопроекту було динамічним, були висловлені різні оцінки й думки про розвиток професійної освіти взагалі та проблеми конкретних типів навчальних закладів зокрема.

Під час засідання кілька разів пролунала думка, що спочатку потрібно прийняти базовий закон «Про освіту», а потім закон «Про професійну освіту».

У законі передбачається створення багатопрофільних різнорівневих закладів професійної освіти нового типу: регіонального центру професійної освіти, професійного коледжу, професійного ліцею і центру професійної підготовки.

У ході засідання було наголошено на тому, що провести «кордон», аби визначити, який заклад готує фахівців для регіону, а який для всієї України, дуже складно, майже не можливо.

Отже, члени комітету, за результатами розгляду проекту закону «Про професійну освіту», прийняли рішення рекомендувати Верховній Раді України повернути його суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання.

РОЗВИТОК НАУКИ В УКРАЇНІ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України «Освіта України» № 46 (1454) 16 листопада 2015 року, с. 8;

- освітнього порталу «Педагогічна преса»:

<http://pedpresa.ua/142157-zakonoproekt-pro-naukovu-i-naukovo-tehnichnu-diyalnist-pryjnyato-za-osnovu.html>

Країна зробила ще один важливий крок у напрямі реформування наукової сфери. 10 листопада 2015 року на засіданні Верховної Ради України законопроект «Про наукову та науково-технічну діяльність» депутати прийняли у першому читанні. Положення нового реформаторського закону можуть запропонувати вже найближчим часом.

«Цей закон буде визначати розвиток країни у наступні п'ятдесят років», - зауважив заступник голови профільного комітету Олексій Скрипник.

«Попри всі негативні тенденції нині можна спостерігати: у науковому просторі нашої держави перспективи розвитку галузі все-таки є», - переконувала із трибуни голова комітету з питань науки і освіти Лілія Гриневич.

Голосування продемонструвало високий рівень роботи над текстом законопроекту. Результат: «за» проголосувало 290 народних обранців.

РЕФОРМА ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 46 (1454)

16 листопада 2015 року, с. 5;

- офіційного веб-сайту МОН України:

<http://mon.gov.ua/usi-novini/novini/2015/11/09/prezentacziya-projektu-svyuo/>

У Міністерстві освіти і науки 9 листопада 2015 року презентували проект стандарту освітньо-профільної програми бакалаврського рівня вищої освіти у галузі «право».

Стандарт визначає мінімальні вимоги до змісту навчальних курсів для студентів спеціальності «Право» для отримання диплома бакалавра.

Пропонується більше уваги приділяти професійно орієнтованим дисциплінам в обсязі 150 кредитів ЄКТС.

Програмою навчальних дисциплін з окремих галузей права може бути передбачено складання проміжного іспиту, а також можливе підсумкове оцінювання з певних тем чи у формі колоквіумів, тестів, контрольної чи іншої письмової роботи.

Також пропонується, щоб оцінки результатів навчання з іноземної мови затверджувались іспитом.

У стандарті передбачено, що ВНЗ повинні запропонувати систему антикорупційних заходів стосовно оцінювання результатів навчання здобувачів освітнього ступеня.

МОЛОДЬ – МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 46 (1454)

16 листопада 2015 року, с. 11

Майже три сотні учнів, студентів-переможців олімпіад і конкурсу – захисту робіт членів МАН – стали лауреатами стипендій Президента України.

Всеукраїнські олімпіади з навчальних дисциплін і конкурс захисту робіт директор Малої академії наук Оксен Лісовий називає двома найпотужнішими подіями для школярів-інтелектуалів.

«Подолавши цю конкуренцію ви загартували свою волю і заточили розум, багато чого навчилися», – звернувся директор МАН до переможців.

У конкурсі МАН беруть участь 100 тисяч осіб, а у фінал виходить трохи більше 1000: конкуренція велика. Ті, хто перемагають, – майбутня інтелектуальна еліта.

Багаж, набутих за три роки результатів науково-дослідних робіт, неодмінно стане у пригоді. Йдеться і про навички, завдяки яким у майбутньому буде простіше писати курсові та дипломні роботи.

АКТИВНІ ДИСКУСІЇ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України

«Освіта України» № 46 (1454)

16 листопада 2015 року, с. 10

Про науку активно дискутують не тільки у парламенті, все частіше проходять відкриті лекції відомих українських учених, організуються «Дні науки» й Наукові пікніки .

«Більшість речей, які нас оточують, можуть розповісти багато цікавого про науку, зокрема хімічну», – переконує декан хімічного факультету Олег Калугін. «Саме виробництво є запорукою розвитку країни, розвитку її економіки», – наголошує він.

Багато закладів пропонують, щоб програми підготовки були більш сучасними, сприяли працевлаштуванню, зацікавленню молоді, викликали інтерес у колег із-за кордону.

Практична реалізація наукових розробок в Україні становить всього 2,3 відсотки, хоча за кількістю науково-технічних установ наша країна у десятці лідерів.

«Наука, на мою думку, є резервуаром найбільшого об'єктивного людського знання, що дає відповідь на різні запитання. Науковці прагнуть пізнати всесвіт, а побічним продуктом її зацікавленості світом є технології», – вважає молодий вчений Олексій Болдирєв.

СПІЛЬНІ ВИСНОВКИ

*За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 46 (1454)
16 листопада 2015 року, с. 9*

Науковій спільноті, експертному середовищу та Міністерству освіти і науки України вдалося досягнути консенсусу у визначенні шляху реформування наукової сфери України.

«Ідеологія реформи передбачає рівність суб'єктів наукового життя», – наголосив Максим Стріха. «Ми суттєво вдосконалили конкурсну систему фінансування досліджень ВНЗ», – повідомив він.

Інститут отримуватиме кошти для оплати комунальних послуг, утримання приміщення і зможе платити мінімальну зарплатню певному складу співробітників.

За словами заступника міністра, після прийняття закону розпочнеться «шалена» робота, треба буде «запустити» Національну наукову раду – орган, який є абсолютно новим для нашої системи.

«Незабаром йтиметься про зовнішній аудит української науки. Тоді ми побачимо те, що діється в українській науці, не зсередини, а ззовні», – зауважив Максим Віталійович.

ПАТРІОТ УКРАЇНИ

*За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 47 (1455)
23 листопада 2015 року, с. 4*

У суспільстві спостерігається справжній вибух ініціатив з національно-патріотичного виховання. Школи налагоджують контакти з військовими частинами й учасниками антитерористичної операції на сході, організують вишколи на полігонах, розповідають про правила безпеки. Учні на уроках майструють міні-пічки, плетуть шарпетки, шують валянки для бійців. Дитячі громадські організації проводять військові ігри, навчають поводження в екстремальних умовах. Іншими словами нас виховують час, необхідність, солідарність та взаємна підтримка.

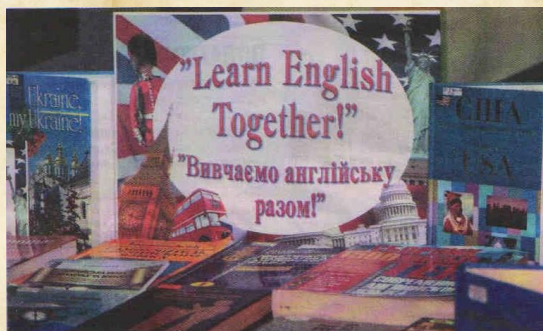
Анатолій Грива не погодився з думкою представників Міністерства інформаційної політики, що національно-патріотичне виховання має бути без «мілітаристської складової», з акцентами на здоровому дозвіллі.

Школи постійно просять: поверніть у систему навчання зброю, зробіть учителя «Захисту Вітчизни» заступником директора з військово-патріотичної підготовки, – каже Анатолій Грива.

АНГЛІЙСЬКА МОВА В УКРАЇНІ

*За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 47 (1455)
23 листопада 2015 року, с. 4*

2016 рік оголошено роком англійської мови в Україні. Відповідний указ №641/2015 підписав президент України Петро Порошенко. В документі сказано, що вивчення англійської розширює доступ громадян до світових економічних, соціальних, освітніх і культурних можливостей, забезпечує інтеграцію України до європейського політичного, економічного і науково-освітнього простору.

Кабінету Міністрів України доручено розробити й затвердити комплекс заходів на 2016-й та наступні роки, спрямованих на активізацію вивчення громадянами англійської мови. Зокрема, організувати на базі вищих навчальних закладів курси із вивчення англійської мови студентами, аспірантами, докторантами, педагогічними та науково-педагогічними працівниками, іншими громадянами. Запровадити вивчення англійської мови як другої іноземної у загальноосвітніх навчальних закладах, у яких вона не вивчається; розширити мережу гуртків у позашкільних навчальних закладах.

Передбачається запровадження поетапної сертифікації вчителів іноземних мов загальноосвітніх навчальних закладів з метою визначення рівня володіння ними мовою і диференціації оплати праці залежно від фахового рівня володіння мовою.

На регіональному телебаченні будуть запроваджені освітні програми із вивчення англійської мови.

ІННОВАТИКА В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ - 2015: ПІДСУМКИ

*За матеріалами:
- тижневик «Освіта» № 47-48-49
(5690-5691-5692) від 2-9 грудня 2015 р.,
с.10.*

У Київському Палаці дітей та юнацтва 20 жовтня 2015 року відбулось урочисте відкриття сьомого Міжнародного форуму «Інноватика в сучасній освіті». Проект організовано за підтримки Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, компанії «Виставковий Світ». Цей масштабний форум організувала і провела виставку «World Edu» компанія «Виставковий Світ» за підтримки та участі Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України.

На Міжнародному форумі було представлено 578 національних вищих, професійно-технічних, загальноосвітніх, дошкільних і позашкільних навчальних закладів, вищих навчальних закладів післядипломної і неперервної освіти, обласних й міських управлінь (департаментів) освітою, наукових установ, підприємств, що презентують технічне обладнання та освітні програми, видавництв із 24 регіонів України, а також навчальні заклади та освітні агентства Канади, США, Великої Британії, Польщі, Словаччини, Чехії, Ізраїлю, Франції.

ПРОТЕСТ НАУКОВОЇ СПІЛЬНОТИ

*За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 51 (1459)
21 грудня 2015 року, с. 4-5*

9 грудня 2015 року всі співробітники інститутів та бібліотеки НАПН України взяли участь у мітингу освітян біля Кабміну України. Освітняни вимагали не допустити прийняття статті 30 Проекту закону України «Про державний бюджет на 2016 рік». Голова Комітету з питань науки та освіти ВР України Лілія Гриневич в інтерв'ю з Максимом Короденко зазначила: «Наукова спільнота відреагувала протестами біля Верховної Ради України та Кабміну на статтю 30 документа, в якій, зокрема, йшлося про об'єднання галузевих академій. А це суперечить Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність», який розроблявся з урахуванням більшості інтересів учасників і публічно обговорювався... Потрібно запускати процес змін у науковій сфері, адже драматичним є відтік молодих кадрів. За кількістю науковців на тисячу осіб населення ми нині перебуваємо на найгіршому місці в Європі».

ЧАСТИНА ВІЙСЬКОВИХ НЕБЕЗПЕЧНА

*За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 51 (1459)
21 грудня 2015 року, с. 9*

Микола Бондар – сотник четвертої козацької сотні Самооборони Майдану, отаман Труханівської Січі наголошує: «70% втрат на сході ми

зазнали від того, що є банальна безграмотність саме в напрямі: як діяти, щоб не зашкодити собі. Наведу приклад: снайпер стріляє на поранення. А далі — вражає тих, хто йде на допомогу. Я знаю випадки, коли у такий спосіб були знищені цілі підрозділи. Коли одного пораненого намагалися витягнути до 20 осіб, їх просто розстріляли».

Стосовно патріотичного виховання: «Людина або вихована, або ні. Не може бути патріотом той, хто знищує середовище навколо себе. Можна говорити про військово-патріотичний напрям виховання».

РЕФОРМИ ОСВІТИ

За матеріалами:
- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 50 (1458)
14 грудня 2015 року, с. 4-5

Віктор ОГНЕВ'ЮК, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, під час парламентських слухань, зазначив: «Сьогодні у нашій державі сільський учитель не від доброго життя став сільським господарем, адже вій не може вижити без підсобного господарства. А педагог у місті — без іншого заробітку: репетиторства, догляду за дітьми заможних громадян або елементарної підтримки рідних. Заперечуючи ідею перетворення вчителя на сільського господаря, **Борис Грінченко** писав: «Тільки тоді, коли вчитель, навчаючи учнів, не буде думати про порвані чоботи, тільки тоді він буде мати можливість віддавати всі свої сили школі, не стримуваний ніякими сторонніми міркуваннями на кшталт: як швидше завершити урок і їхати в поле. Досягнути цього можливо тільки звичним шляхом — підвищенням зарплати учителя».

Від часу Грінченка пройшло століття з чвертю. Зникли Російська імперія та Радянський Союз, а проблема «порваних чобіт» для учителя ще більш загострилася, бо сучасний український педагог, закінчивши університет, має

посадовий оклад у 1751 грн., тобто 24 грн. 30 коп. за один урок. В якій ще європейській державі вчителю платять менше одного долара за урок? Педагог, який має стаж 15 років, отримує максимальну заробітну плату 3432 грн., тобто 137 доларів на місяць.

Тому, вважаю, жоден закон не буде вартувати його прийняття, якщо не буде вирішена проблема статусу вчителя».

СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

За матеріалами:

- офіційного видання МОН України
«Освіта України» № 52 (1460)
28 грудня 2015 року, с. 4

- офіційний веб-сайт:

<http://www.npu.edu.ua/index.php/ua/podii/3680-u-npu-obhovoriuvaly-stratehiiu-natsionalno-patriotychnoho-vykhovannia>

На спільному засіданні Асоціації ректорів педагогічних університетів України і Президії Національної академії педагогічних наук України було розглянуто питання про виконання Указу Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки». Захід відбувся 16 грудня 2015 року у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

Академіки НАПН на чолі з президентом Василем Кременем висловили спільну думку щодо актуальності питання.

Василь Кремень переконаний: якщо розглянути конкретні українські сучасні реалії, то питання про національно-патріотичне виховання стає не лише актуальним, але і вкрай важливим для збереження нації і державності загалом: «Проблема обумовлена як загальноцивілізаційними аспектами розвитку, так, на жаль, конкретними українськими умовами. По-перше, на хвилі глобалізаційних процесів з'явилися ідеї про те, що держава й державність відступають на другий план та втрачають деякі свої функції. Але

це не означає, що зменшується роль держави і національно-патріотичного виховання, адже глобалізація – це не тільки те, як ми звикли раніше думати, зближення народів, їх економік, інформаційного простору, але й загострення конкуренції між державами і націями у цілому ряді сфер».

Результатом тривалого засідання стала Резолюція-звернення учасників спільного засідання з пропозиціями до Адміністрації Президента, парламенту, уряду, міністерств, місцевих органів влади, ВНЗ і наукових установ.

